

Kitap Öykülerin Toplamından Fazla Bir Şeydir

Nena Çalidiz, Cumhuriyet Gazetesi

1 Kitabınız yaşanan anı kaydetme anı üzerine kurulu bir roman olarak nitelememiz mümkün mü?

Murat Gülsoy: Yaşanılan zaman dilimini kaydetmekten çok, okuyana yaşanmakta olduğu hissi veren anlar yaratmaktır yazarın yaptığı. Zaman, yazılı bir dünyanın oluşması sırasında özgürce kullandığımız bir unsurdur. *Binbir Gece Mektupları*, aslında öykülerden oluşan bir kitap. Ancak gerek tek tek öykülerin paylaştığı ortak ses açısından gerekse kitabın son bölümünü oluşturan mektuplar açısından pek çok okura bir roman duygusu vermiş. Ben kitaplarımı ya da öykülerimi yazarken tür kalıplarına kendimi sıkıştırmaktan çok hoşlanmıyorum. Bundan önceki kitabımda (*Alemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikayeler*, Can Y) da öykü kitaplarında pek rastlanmayan bir üst kurmaca yöntemi denemiştım. Kitabı oluşturan öykülerin ardında başka, daha büyük ve kapsayıcı bir üst kurgunun varlığını hisseden okurlar bundan roman tadı aldıklarını söylüyorlar. Ben kitabın (öykü kitabı da olsa) içinde anlatılan öykülerin toplamından fazla bir şey olduğuna inanıyorum.

2 Daha önce ki kitaplarınıza baktığımızda okur ve yazar arasında oynanan karşılıklı bir oyun vardı bu kez ise tamamn zincir bir kurguya dayanmış...

Murat Gülsoy: Aslında tüm edebi ürünler yazarları ile okurları arasında oynanan birer oyundur. Tüm edebi yapıtlar kurmacadır ve okurdan kitabın içinde yaratılan dünyaya inanıyormuş gibi yapması istenir. Kimi yapıtların yazıldıkları üslup bizim bu dünyayı canlandırmamızda kolaylaştırıcı bir rol oynar. Bunun dışında bir de oyunbaz metinler vardır. Bir romanın ya da öykünün içinde, kendi dünyasını aşan, bize gerçekliğe farklı açılardan bakmamıza yardım eden oyunlar varsa bunları seviyorum. Ama burada çok ince, görünmez bir çizgi var: Edebiyatın amacı sadece zekice oyunlar kurgulamak değildir. Oyun edebiyatta, dil gibi başka bir amaca hizmet eder. Edebiyat herşeyden öce bir gerçeklik araştırmasıdır. Hayatın, varoluşun, gerçekliğin ne olduğu ya da nasıl olduğu sorularına estetik bir yaratı düzleminde yanıt arar. Oyun bu araştırmanın araçlarından sadece biridir. Edebiyatın araçlarının, dilin, üslubun, oyunların veya diğer anlatım araçlarının bağlamından koparılarak, neredeyse rasgele kullanıldığı yapıtlardan hoşlanmıyorum. Edebiyat sadece bir marifet sergileme alanına dönüşürse gerçeklik araştırması diye bir şeyden artık söz edemeyiz.

3 Biçim olarak baktığımızda bu kitap okuyucuya yazılmış mektuplar olarak nitelememiz mümkün bu kez bir iç döküm söz konusu....

Murat Gülsoy: Ben yazdığım dünyanın içine okuyanı çekmek isteyen yazarlardanım. Önce dünyama girsin, sonra o dünyanın gizemlerini birlikte araştıralım isterim. Bir tür eşitlik öneriyorum. *Binbir Gece Mektupları*'nın son bölümünde, kitaptaki hikayelerin arkaplanlarında neler olup bittiğini araştırmak istedim. Bana göre oldukça ilginç bir deneyimdi. Okurların üzerinde de benzer bir mahremiyet duygusu uyandıracağını sanıyorum.

4 Fantastik öğelerinde yer alması okura yeni bir şeyler katmak ve hayal gücünü daha fazla çalıştırma açısından da önemli bir rol oynuyor değil mi?

Murat Gülsoy: Bu kitabımda aslında fantastik öğelerin olduğunu düşünmüyorum. Hikayelerde konu edinilen fallar ya da ruh çağırma seansları sosyolojik birer gerçek olarak varlar. Ama okuyucu kitabı okuyup bitirdiğinde fantastik bir metin okuduğu hissine kapılıyor. Bence bunun nedeni, yer yer denediğim fantastik anlatım biçimi. Fantastik öğeler kullanmıyorum. Anlatımın kendisini fantastik bir dilde kuruyorum. Kitap ilerledikçe bu anlatımın yoğunluğu da artıyor ve mektuplar bölümünde elle tutulur hale geliyor.

Okuyucuya doğrudan yazılmış olan mektuplar, bana göre bu kitabın rüyası. O nedenle de fantastik bir izlenim veriyor.

5 169 syf son cümleye baktığımızda yazar kendini okur yerine koyuyor hatta okur kimi zaman yazar oluyor....

Murat Gülsoy: Yazılı metnin sözel olana bir üstünlüğü bu. Gündelik hayatın içinde birbirimize anlattığımız anlatabildiğimiz hikayelerimizden fazlasını yapmamıza olanak tanıyan bir araç yazı. Yazılı hale geldiğinde hikayeye öykü ya da roman diyoruz. Ve artık orada hikayenin kendisi bile üslup, dil ve kurgu gibi ait oldukları öykünün / romanın dünyasının bir unsuru oluyor. Demin edebiyatın bir gerçeklik araştırması olduğunu söylemişim. Gerçekliği kavramamızda ve yeniden kurmamızda önemli bir alan olduğunu da eklemeliyim. Bu nedenle, edebiyatın kendi iç dinamikleri de edebiyatın konusu olabiliyor. Bu da beni hep heyecanlandıran bir konudur. Yazdıklarına da mutlaka bir yerlerden sızıyor.

6"Belki de hikaye yazdığım için gerçekleri anlatmaya gerek duymuyorum" diyorsunuz (55.sy) bu sözler öyküye belli bir mesafeden bakılması gerektiğinin de bir göstergesi değil mi?

Murat Gülsoy: Evet. Edebiyata, edebi yapıtlara ve yaratıcılarına belli bir mesafeden bakılması gerektiğine inanıyorum. Bunu iyi edebiyat okurları zaten bilirler.